

*p.a. Berkenlaan 30
3737 RN GROENEKAN*

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Soestdijkseweg Zuid 173
3721 AB BILTHOVEN

(per e-mail verzonden)

Betreft: Advies inzake Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015

Groenekan, 27 september 2014

Geacht College,

Hierbij sturen wij u ons advies over de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015.

Als eerste moet ons van het hart dat het bijzonder prettig is om te lezen dat onze adviezen niet alleen in dank worden aanvaard, maar ook worden vertaald in beleid. Tot ons genoegen is in de Verordening opgenomen dat in het gesprek het gewenste resultaat expliciet moet worden besproken en is er bovendien een passage in te lezen over de te volgen spoedprocedure voor die situaties waarin snel handelen geboden is.

Ook zijn wij content met de toevoegingen op de Modelverordening VNG, die u in de tekst heeft opgenomen, zoals het bij het zorgarrangement rekening houden met godsdienstige gezindheid, levensovertuiging en culturele achtergrond. Bovendien vinden wij het uitermate nuttig, dat u wilt voorzien in rijlessen (voor b.v. een scootmobiel), een element dat niet in de Modelverordening van de VNG was opgenomen.

In de Memorie van Toelichting bij het Wmo wetsvoorstel staat dat de regering verwacht dat gemeenten de beleidsruimte in de wet zullen benutten om het beleid vorm te geven op basis van de regionale omstandigheden, behoefte en gewoonten. Het voorzieningenniveau in gemeenten zal daardoor meer van elkaar gaan verschillen. De inhoud, beschikbaarheid en reikwijdte zullen voortaan in hoge mate worden bepaald door lokale democratische besluitvorming. De regering verwacht hierbij van gemeenten dat zij mensen actief betrekken bij de totstandkoming van het gemeentelijke beleid en ruimte bieden aan initiatieven vanuit de samenleving. De Wmo Advies Raad verwacht hier een voorname rol in te kunnen spelen.

Nu onder de nieuwe Wmo niet langer nauwkeurig in de Verordening is vastgelegd onder welke voorwaarden burgers recht hebben op concreet benoemde voorzieningen en er meer maatwerk zal worden geboden zal de Wmo Advies Raad daarop in moeten spelen. Aan ons de taak om straks inzicht te krijgen in het geboden voorzieningenpakket en na te gaan of de aangeboden voorzieningen wel voldoende aansluiten bij de behoeften van cliënten en of de voorzieningen in de regel adequaat zijn en van voldoende kwaliteit.

Wij zullen ons daarom nader moeten bezinnen op de vraag hoe wij zicht krijgen op het voorzieningenaanbod in de praktijk en hoe wij de gemeente kunnen ondersteunen bij het vroegtijdig signaleren van leemtes en bij het ontwerpen van corrigerende beleidsaanpassingen. Dat de gemeente ons gedegen en tijdig zal informeren over de beleidsuitvoering is daarvoor van cruciaal belang.

In het kader van deze Verordening willen wij u graag doordringen van de noodzaak om onze adviesraad actief te betrekken bij:

- opzet en uitkomsten van cliëntervaringsonderzoek (jaarlijks voor 1 juli te publiceren)
- de uitkomsten van klachtenregelingen
- uitkomsten onderzoek naar besteding van pgb's
- opzet en uitkomsten tweejaarlijkse evaluatie

Wij gaan er van uit in constructief overleg met u te komen tot een goede organisatie en samenwerking, dat nauw aansluit bij de Wmo 2015 en rekening houdt met vertegenwoordiging vanuit de nieuwe doelgroepen. De nieuwe opzet van onze raad zal dan zijn neerslag moeten krijgen in een nieuw convenant.

Inhoudelijk commentaar

In algemene zin hebben wij de volgende opmerkingen over de Verordening:

Persoonlijk plan

Wettelijk is het mogelijk gemaakt om ook een persoonlijk plan in te dienen bij de gemeente, dat als aanvraag kan worden geaccepteerd. Dit persoonlijk plan kan door cliënt zelf worden opgesteld zonder dat daarvoor de onderzoeksfase (keukentafelgesprek en gespreksverslag) hoeft te worden doorlopen. De Modelverordening bevat een tekst over dit onderwerp. In de Verordening van De Bilt is deze mogelijkheid helaas niet expliciet opgenomen.

Advies: Expliciet in de Verordening benoemen van de mogelijkheid om een persoonlijk plan in te dienen, dat kan dienen als een aanvraag.

Mantelzorgplan

Van de mantelzorger wordt veel verwacht. Om te voorkomen dat een onevenredig groot appèl op de mantelzorger wordt gedaan, pleiten wij voor het opstellen van een afzonderlijk mantelzorgplan en dit te beschouwen als onderdeel van de aanvraag. Een dergelijk plan zou facultatief kunnen zijn bij mantelzorg die beperkt is van omvang, maar verplicht gesteld moeten worden bij substantiële ondersteuningszwaarte, bijvoorbeeld van meer dan 20 uur per week.

In dit plan moet aandacht besteed worden aan de balans belasting/belastbaarheid van de mantelzorger om zo te garanderen dat een duurzaam en haalbaar hulparrangement wordt afgesproken. Daarnaast kan de ondersteuningsbehoefte van de mantelzorger worden geconcretiseerd om zo eigen regie en maatschappelijke participatie van de mantelzorger bij intensieve mantelzorg te faciliteren.

Het mantelzorgplan kan beschouwd worden als amendement aan het gespreksverslag en zal mede ondertekend worden door de mantelzorger.

Advies: Verplicht stellen van een afzonderlijk mantelzorgplan bij zware, veeleisende mantelzorg

Criteria passend en adequaat

In de tekst van de Verordening wordt gesproken over "passende en adequate voorzieningen." Niet wordt gedefinieerd wat daaronder mag worden verstaan. Wij raden u aan om criteria op te nemen om te kunnen vaststellen wanneer sprake is van passende en adequate voorzieningen.

De door ons geformuleerde kwaliteitscriteria kunnen ook voor dit doel worden ingezet, namelijk:

- focus op inzetten van eigen kracht
- voorziening sluit aan bij de behoeften aan participatie, bijvoorbeeld in staat om mensen te ontmoeten, deelnemen aan activiteiten
- voorziening komt tegemoet aan algemene dagelijkse levensbehoeften
- voorziening stelt in staat om eigen regie te voeren over het huishouden
- voorziening stelt in staat om sociaal netwerk te onderhouden
- voorziening maakt zingeving mogelijk
- voorziening ondersteunt mantelzorger zodat deze kan participeren in maatschappelijke activiteiten en eigen regie over zijn leven kan behouden.

Advies: opnemen kwaliteitscriteria in de Verordening, waaraan de geboden voorzieningen kunnen worden getoetst.

Regels voor pgb

Het recht op een pgb is in de Wmo 2015 een volwaardig alternatief voor zorg in natura. Graag zouden wij zien dat dat recht wordt benoemd in een eerste artikel zoals vermeld in de Modelverordening: "Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet." Toegevoegd zou kunnen worden dat de cliënt naar het oordeel van het college op eigen kracht voldoende in staat moet worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk dan wel van een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde, in staat is de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren

U kiest in uw Verordening voor variant A van de Modelverordening, zodat de gemeenteraad de hoogte van het pgb vastlegt maar dat de uitwerking gedelegeerd wordt naar het college. Het college zal dan in een nadere regeling gaan bepalen onder welke voorwaarden diensten of producten kunnen worden betrokken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk.

De Wmo Adviesraad zou graag zien dat in een artikel in de Verordening duidelijk verwoord staat wat die voorwaarden zijn.

Dat kan ons inziens door te kiezen voor de tekst genoemd in de Modelverordening variant AA: 'Een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt, kan diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen onder de volgende voorwaarden betreffende het tarief, betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk:

- a. maximaal het op grond van de Wet langdurige zorg geldende pgb uurtarief voor hulp van een niet professionele zorgverleners, en
- b. dat tussenpersonen of belangenbehartigers niet uit het pgb mogen worden betaald.

Als daar niet voor gekozen wordt dan verzoeken wij u deze voorwaarden in overleg vast te stellen. De Wmo Adviesraad is uiteraard bereid hierover mee te denken.

Gemeenten mogen bij het toekennen van een pgb een vrij besteedbaar bedrag bepalen. Zij stellen zelf de hoogte van bedrag vast, en sommige gemeenten hanteren geen vrij besteedbaar bedrag.

Advies: Opnemen van de voorwaarden waaronder diensten of producten kunnen betrokken vanuit het sociaal netwerk, die in de Modelverordening variant AA beschreven staan.

Advies: Wij willen daarnaast graag van u vernemen of u bij de toekenning van een pgb een vrij besteedbaar bedrag mogelijk maakt en zo ja, dan moet dit alsnog in de Verordening worden opgenomen.

Cliëntondersteuning

In de verordening ontbreekt het recht om zich bij het doen van een aanvraag voor een Wmo-voorziening te laten ondersteunen door een cliëntondersteuner. Wij zouden graag zien dat dit recht en de wijze waarop een potentiële cliënt hierop opmerkzaam wordt gemaakt in de Verordening wordt opgenomen.

Speciale aandacht voor doelgroep met verstandelijk beperking nodig.

Advies: Al bij melding informatie verstrekken over de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door cliëntondersteuner bij definitieve melding en aanvraag.

Meer in detail hebben wij nog de volgende opmerkingen:

Termijnen

In artikel 2, artikel 5 en artikel 16 worden geen termijnen van afhandeling en/of indiening genoemd.

Begripsbepalingen

- Termen "gesprek" en "melding" worden niet nader gedefinieerd, terwijl er wel verschillen zijn in er aan te ontlenen rechten.
- Aan de begripsbepalingen toevoegen, dat mantelzorg en hulp vanuit het sociaal netwerk bovengebruikelijk is en vrijwillig van aard en de te verlenen hulp niet verplicht kan worden.
- Vrijwilligerszorg: wij pleiten er voor onderscheid maken tussen vrijwilligershulp en vrijwilligerszorg. De vrijwilliger kan alleen voor hulp/ondersteuning worden ingezet. Als sprake is van zorgtaken, dan kunnen deze alleen onder verantwoordelijkheid van een professionele zorgaanbieder worden uitgevoerd.
- De exacte knip tussen maatwerk en algemene voorziening is lastig te concretiseren. Wij verwachten dat het aanbod aan algemene voorzieningen geen op zichzelf staand programma is, maar eveneens wordt afgeleid van de (som van) individuele behoeften in de gemeente. Als er maar voldoende behoefte is aan een bepaalde maatwerkvoorziening zal dit ons inziens uiteindelijk moeten leiden tot een daarop toegesneden aanbod onder de noemer "algemene voorziening."

Overige artikelen

- Bij ondertekening van het verslag ook vermelden dat dit kan worden gedelegeerd aan de wettelijk vertegenwoordiger. (art. 6)
- Graag zien wij in het verslag opgenomen de mogelijkheid om de aanvrager zelf opmerkingen of latere aanvullingen op het plan te laten aantekenen, evenals bij Jeugdhulp het geval is.
- Vermelden dat de adviesinstantie, waarop een beroep wordt gedaan bij de beoordeling van de aanvraag van een maatwerkvoorziening een onafhankelijk en objectief advies zal uitbrengen. Zo wordt ervoor gezorgd dat het aanbod van een welzijns- of zorgaanbieder bepalend wordt voor de inhoud van het advies en dus voor de geboden maatwerkvoorziening. (art. 9)
- In de Modelverordening is een tekst opgenomen over de wijze waarop bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt. Wij zouden graag zien dat deze tekst wordt overgenomen. (art. 10)
- Tegelijkertijd pleiten wij ervoor om in de beschikking op te nemen:
 - de wijze waarop het eigendomsrecht wordt geregeld
 - voorwaarden waaronder verstrekkingen kunnen worden geretourneerd
 - onderhoud en onderhoudsvoorwaarden
- De tekst over de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb (art. 10) moet ons inziens worden aangescherpt. Het pgb moet voor een nader te bepalen resultaat worden aangewend. Gebruik

van het woord "kan" suggereert dat er ook een ander bestedingsdoel kan worden gekozen, wat niet wordt beoogd.

- Volledig zou zijn om onder artikel 12 te vermelden dat er een regeling is om onder voorwaarden de meerkosten voor zorg en maatschappelijke ondersteuning gecompenseerd te krijgen uit een bijdrage aan een aanvullende zorgverzekering en/of de bijzonder bijstand.
- Graag worden wij betrokken bij de uitwerking van nadere regelingen, zoals van de bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen en de eigen bijdrage voor gebruik van algemene voorzieningen.
- Getuige de Modelverordening, artikel 16 zou gespecificeerd moeten worden hoe het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers. Vermeld moet worden dat dit in de gemeente De Bilt gebeurt door jaarlijks De Dag van de Mantelzorg aan te bieden.
- Eerder drongen wij er al op aan om de beleidsevaluatie te versnellen, dus niet te wachten tot 2 jaar na invoering.

Wij vertrouwen er op dat u onze argumentatie en aanbevelingen zorgvuldig zult meewegen in uw besluitvorming en zien uw verslaglegging over de genomen besluiten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Loes Klok

Vice-voorzitter Wmo Advies Raad De Bilt